

μηνιαία εφημερίδα της ΑΡΧΗΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1983/3
ΕΤΟΣ 10^ο

ΕΚΔΟΣΗ: ΤΟΜΕΑΣ
ΤΥΠΟΥ & ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Ο αναδασμός συγκεντρώνει τα σκόρπια χωράφια
αυξάνει την ιδιοκτησία
κατασκευάζει δρόμους
λύει προβλήματα διακατοχής γης
κ.λ.π. κ.λ.π. κ.λ.π.

ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ:

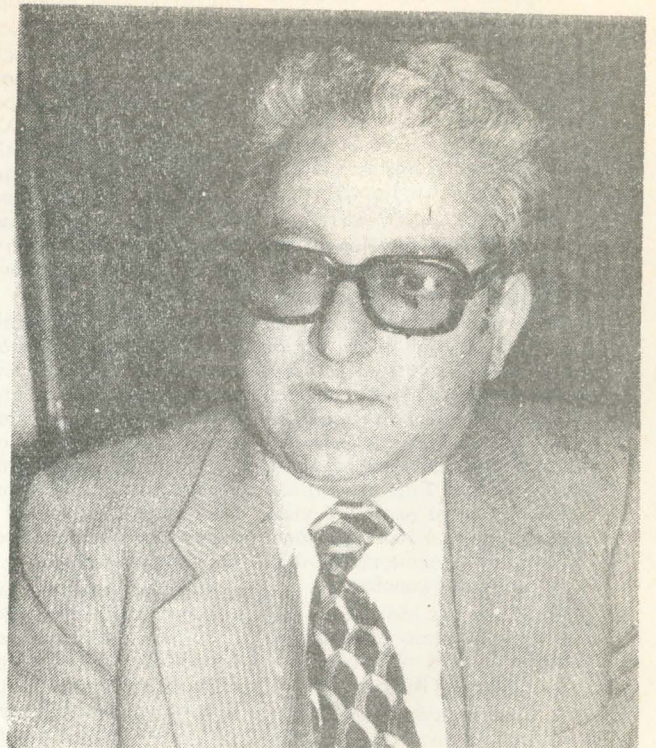
Συνομιλία μέτόν

Προϊστάμενο

' Αρχής

' Αναδασμού

κ. Γ. ΚΑΡΟΥΖΗ

Ο προϊστάμενος της ' Αρχής ' Αναδασμού Κύπρου κ. Γ. Καρούζης.

Θεαματικά τά πρώτα αποτελέσματα

**ΠΟΛΛΑ ΤΑ
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ**

«Τά μέχρι τώρα αποτελέσματα του αναδασμού είναι θεαματικά. Η αύξηση της παραγωγής κυμαίνεται μεταξύ 20% και 700%. Η παραγωγικότητα της εργασίας αυξήθηκε κατά 100% και τού κεφαλαίου κατά 45%. Έγινε εξοικονόμηση χρόνου μιά ώρα την ημέρα κατά καλλιεργητή. Στις περιοχές που εφαρμόστηκε ο αναδασμός αυξήθηκε ή καλλιεργούμενη έκταση κατά 20%. Δεν είναι λίγο πράγμα σε 2 1/2-3 χρόνια που χρειάζεται να εφαρμοστεί ο αναδασμός, να διπλασιάζεται και εφταπλασιάζεται η παραγωγή. Όμως υπάρχουν και πολλές άλλες ωφέλειες του αναδασμού που δεν μπορούν να μετρηθούν. Δεν υπάρχουν πιά προστριβές μεταξύ των ιδιοκτητών για θέματα συνόρων, δρόμου, για δικαιώματα νερού κλπ. Δεν υπάρχει πιά εγκαταλειμμένη ιδιοκτησία. Μπορεί τώρα ο γεωργός να επισκεφθεί τά κτήματά του με όχημα ή μηχανήμα και δεν είναι ανάγκη να διανύει μεγάλες αποστάσεις πεζός ή πάνω σε ζώα».

Αυτά είπε μεταξύ άλλων ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Αναδασμού κ. ΓΩΡΓΟΣ ΚΑΡΟΥΖΗΣ σε μιά ενημερωτική συνομιλία που είχαμε πρόσφατα στο γραφείο του για τόν ΑΝΑΔΑΣΜΟ.

Αλλά για να ενημερωθούμε ακριβώς τά περί του Αναδασμού, κατ' αρχάς πότε άρχισε, γιατί χρειάζεται, ποιοί οι βασικοί σκοποί, ποιά τά αποτελέσματα άς άκούσουμε τόν κ. Καρούζη.

●— Κύριε Καρούζη, πότε άρχισε ο Αναδασμός στην Κύπρο;

«Η νομοθεσία που διέπει τόν αναδασμό στην Κύπρο θεσπίστηκε τό 1969. Η εφαρμογή του αναδασμού στην πράξη άρχισε ένα χρόνο άργότερα, τό 1970. Μεταξύ 1966 και 1970 προηγήθηκε έντατική και πλατιά διαφήμιση που κάλυψε ζηρικές, άρδευόμενες, δεντρώδεις και άμπελοφυγικές περιοχές. Στην πραγματικότητα τά πρώτα χωριά στά όποια εφαρμόστηκε ο αναδασμός αποδέκτηκαν τό σχέδιο, προτού άκόμα θεσπιστεί ή νομοθεσία.

●— Πείτε μας λίγα λόγια τι έννοείται λέγοντας ΑΝΑΔΑΣΜΟ και γιατί κατά τά πρώτα χρόνια χρειάζεται στή Κύπρο;

«Ο αναδασμός είναι ένα πολύ περιεκτικό, άναπτυξιακό σχέδιο, που έπληθε πολλά δύσκολα και πιεστικά προβλήματα των αγροτικών περιοχών. Η ύπαιθρος, όπως είναι γνωστό, ύποφέρει από έλλειψη αγροτικού δικτύου, πράγμα που από τί μιά παρεμποδίζει

τή μηχανοποίηση της γεωργίας, ενώ από τήν άλλη ύποβοηθεί τήν εγκατάλειψη άρκετών ιδιοκτησιών. Έτσι με τόν αναδασμό λύεται μιά για πάντα τό σοβαρό πρόβλημα της προσπέλασης.

Ταυτόχρονα ή ύπαιθρος ύποφέρει από πολλά προβλήματα διακατοχής της γής. Οι κλήροι είναι μικροί, τά χωράφια πολλά και σκόρπια ή ιδιοκτησία πολλές φορές κατέχεται έξ άδαιρέτου. Υπάρχουν άκόμα ιδιοκτησίες δυαδικής ή πολλαπλής μορφής, δηλαδή άλλος κατέχει τί γή, άλλος τά δέντρα και πιθανόν τρίτος τό νερό.

Μέ τόν αναδασμό αυξάνεται ή ιδιοκτησία, περιορίζεται ο πολυτεμαχισμός, δίνεται όρθογωνικό σχήμα στά τεμάχια, λύνονται προβλήματα της έξ άδαιρέτου ιδιοκτησίας κλπ. Με τί λύση των προβλημάτων διακατοχής της γής και με τήν διάνοξη καινούργιων δρόμων, τίθενται οι βάσεις για τήν όρθολογιστική άνάπτυξη των αγροτικών περιοχών.

Σέ μερικά χωριά τό φαινόμενο της εγκαταλειμμένης γής είναι πολύ όξύ. Οι ιδιοκτήτες είτε άπουσιάζουν στό έξωτερικό είτε διαβιούν στά άστικά κέντρα της Κύπρου και δεν ένδιαφέρονται για τήν καλλιέργεια της γής, που παραμένει άνεμετάλλευτη. Κατά τί διάρκεια της εφαρμογής του αναδασμού όσοι ιδιοκτήτες δεν έπιθυμούν να διατηρήσουν τήν ιδιοκτησία τους, μπορούν να τήν πωλήσουν στην Αρχή

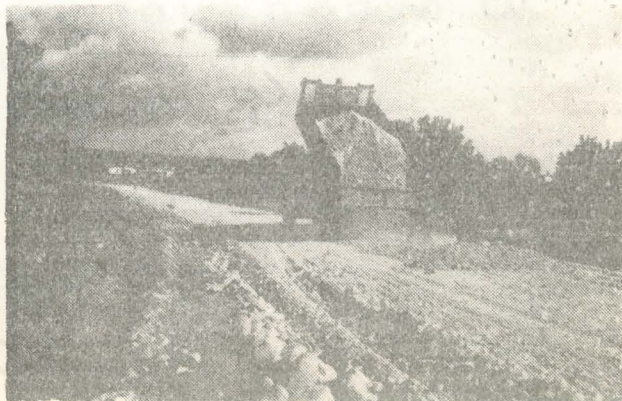
Αναδασμού, ή όποια με τήν σειρά της τί διανέμει στους μικροκαλλιεργητές, βοηθώντας τους έτσι να αυξήσουν τό μικρό και άντισοικονομικό γεωργικό κλήρο τους.

●— Ποιοί οι βασικοί σκοποί του Αναδασμού κ. Καρούζη και σε ποίο βαθμό έπιτυγχάνονται, κρίνοντας από τά μέχρι τώρα αποτελέσματα;

Βασικοί σκοποί του αναδασμού είναι ή δημιουργία οικονομικά εκμεταλλεύσιμων κλήρων, ή λύση προβλημάτων διακατοχής γής, ή δημιουργία ενός σύγχρονου αγροτικού όδικού δικτύου

Αυτή τί στιγμή τό σχέδιο άναδασμού εφαρμόζεται στά άκόλουθα 10 χωριά: Ξυλιάτος, Μοναγρούλλι, Λουβαράς, Έμμα, Κισσόνεργα/2, Πέγεια, Τάλα, Μαράνι, Ζύγι και Ψευασιμένος, σε μιά έκταση 22,000 περίπου σκαλών.

Αρχισε ήδη ή διαδικασία, μετά από άπόφαση της Αρχής Αναδασμού, για τήν εφαρμογή του σχεδίου στά χωριά Πάνου Αράδες, Λάνια και Δωρός συνολικής έκτασης 12,000 περίπου σκαλών. Προγραμματίζεται επί-

Επίστρωση δρόμων στην περιοχή Αναδασμού Έμμας.

ου και ο περιορισμός του πολυτεμαχισμού. Ο αριθμός των ιδιοκτητών σε μερικά χωριά, με τήν εφαρμογή του αναδασμού, έχει μειωθεί αισθητά. Για παράδειγμα, ο αριθμός των τεμαχίων στον αναδασμό Αγίου Ιωάννη Μαλούντας από 2,797 τεμάχια περιορίστηκε στά 610. Ο μέσος γεωργικός κλήρος στον αναδασμό Αγίου Ιωάννη Μαλούντας ήταν 12.5 σκάλες πρην τόν αναδασμό και 23 σκάλες μετά τήν εφαρμογή. Στόν αναδασμό Άρσους ύπήρχαν πρην τόν αναδασμό 21 χιλιόμετρα δρόμων ενώ μετά τόν αναδασμό δημιουργήθηκαν 60 χιλιόμετρα. Στην περιοχή Ποταμίτισσας μόνο τό 12.8% της έκτασης έξυπηρετείτο με δρόμους, τούς όποιους μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν όχηματα και γεωργικά μηχανήματα. Τώρα έξυπηρετείται με δρόμους τό 100% της έκτασης.

●Σέ ποιά χωριά εφαρμόστηκε αναδασμός, σε ποιά εφαρμόζεται και σε ποιά προγραμματίζεται;

«Ο αναδασμός εφαρμόστηκε στά άκόλουθα 15 χωριά: Άκρούντα, Φοινικάρια, Κισσόνεργα, Χλώρακας, Παλαιχώρι, Άχέλεια, Άρσος, Αγία Μαρινούδα, Καλό Χωριό, Πελέντρι, ποταμίτισσα, Άγιος Ιωάννης Μαλούντας, Κολώνη, Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου και Γεροσκήπου, συνολικής έκτασης 30,000 σκαλών περίπου.

της ή προώθηση του αναδασμού σε 17 χωριά συνολικής έκτασης 31,250 περίπου σκαλών στις έπαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας και Άμμοχώστου, μέσα στά πλαίσια του σχεδίου και σε 12 χωριά συνολικής έκτασης 15,000 περίπου σκαλών μέσα στά πλαίσια του άρδευτικού σχεδίου Πόλης Χρυσόχου.

●— Ποιά τά είδη του αναδασμού και πώς εφαρμόζεται τό κάθε είδος;

Ούσιαστικά μπορεί ο αναδασμός να εφαρμοστεί κατά τρεις τρόπους:

(α) Υποχρεωτικά, άν τό άποφασίσει ή Κυβέρνηση. Αυτό τό είδος του αναδασμού δεν έχει μέχρι τώρα εφαρμοστεί σε κανένα χωριό, γιατί δεν παρουσιάστηκε άνάγκη.

(β) Έθελοντικά, άφού τό δεχτεί ή πλειοψηφία των δικαιούχων ιδιοκτητών μιάς κοινότητας, που πρέπει να κατέχει και τήν πλειοψηφία της άξιας της γής. Πρόκειται περι ενός αναδασμού που συνήθως καλύπτει είτε όλόκληρη τί έκταση της κοινότητας είτε ένα μεγάλο μέρος της. Κατ' αρχή στην περιοχή που θα εφαρμοστεί αναδασμός γίνονται οι άπαιτούμενες μελέτες. Άποφασίζεται από ποιά θα περάσουν οι δρόμοι, γίνονται οι εκτιμήσεις των ιδιοκτησιών και στό τέλος έτοιμάζεται τό καινούργιο σχέδιο

αναδιανομής. "Όλα αυτά γίνονται με τη στενή συνεργασία της κοινότητας και των εκλεγμένων αντιπροσώπων της. "Ο νόμος διαλαμβάνει την σύσταση 'Επιτροπής 'Αναδασμού και 'Επιτροπής 'Εκτίμησης. Οί γεωργοί σε όλες τις περιπτώσεις ενημερώνονται για τό τί θα γίνει στο χωριό. "Έχουν δικαίωμα να υποβάλουν ενστάσεις στην 'Επιτροπή και 'έφεσεις στην 'Αρχή 'Αναδασμού, κι αν δέν ικανοποιηθούν μπορούν να προσφύγουν στο δικαστήριο.

Οί προτιμήσεις των ιδιοκτητών για όρισμένα κτήματα λαμβάνονται σοβαρά υπόψη. 'Ανάλογα με την έκταση πού 'χει ένας ιδιοκτήτης, μετά την εφαρμογή του αναδασμού παίρνει ένα ως τρία τεμάχια. "Αν υπάρχει διαθέσιμη γη, πού αγοράζεται είτε από τό κράτος είτε από την εκκλησία είτε ακόμα από τούς 'ιδίους τούς γεωργούς, παραχωρείται σε όρισμένους ιδιοκτήτες πού 'ετσι βοηθούνται να αύξήσουν τόν κληρο τους. "Έξυπακούεται ότι μετά την εφαρμογή του αναδασμού, ένας ιδιοκτήτης θά πρέπει να πάρει συγκεντρωμένη, ιδιοκτησία 'ισης περίπου αξίας μ' 'έκείνη πού 'εχε πρίν τόν αναδασμό.

Πρέπει επίσης ό νέος ιδιοκτήτης, μετά τόν αναδασμό να μπορεί να επισκέπτεται τά κτήματά του μέ σύγχρονο όδικό δίκτυο.

(γ) Μέ συμφωνία των ιδιοκτητών, τό τρίτο είδος αναδασμού άρχισε να προωθείται από τόν περασμένο χρόνο. 'Αφορά δύο, τρεις, ή τέσσερις ιδιοκτήτες, πού αποφασίζουν να λύσουν όρισμένα προβλήματα πού αντιμετώπιζουν. Μέσω του αναδασμού μπορούν, για παράδειγμα, να άποκτήσουν δρόμο, να δώσουν

καινούργιο σχήμα στο τεμαχί τους, να αύξήσουν τήν ιδιοκτησία τους κλπ. Αυτή ή μέθοδος είναι γρήγορη στην εφαρμογή γιατί άποφεύγονται πολλές νομικές διαδικασίες, πού συνήθως ακολουθούνται στο γενικό αναδασμό πού εφαρμόζεται σε όλόκληρη τήν κοινότητα.

— Τώρα κ. Καρούζη πείτε μας πόσο είναι τό προσωπικό της 'Αρχής, ή διάρθρωσή του και 'έαν είναι άρκετό για τούς αναδασμούς της Κύπρου;

'Εργοδοτούνται σήμερα στην 'Αρχή 'Αναδασμού 65 υπάλληλοι, από τούς όποιους οί 19 'έχουν πανεπιστημιακή μόρφωση, 36 είναι τεχνικοί και οί υπόλοιποι 10 είναι λογιστικό και γραμματειακό προσωπικό. Πρέπει να σημειωθεί όμως ότι τό Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας βοηθά σε μεγάλο βαθμό τό 'εργο της 'Αρχής 'Αναδασμού. Διάφορα άλλα Τμήματα όπως τό Τμήμα Γεωργίας, τό Τμήμα 'Αναπτύξεως 'Υδάτων, τό Γραφείο 'Επάρχου συμμετέχουν μέ εκπρόσωπό τους στις 'Επιτροπές 'Αναδασμού και 'Εκτιμήσεων, ενώ πολλά άλλα τμήματα βρίσκονται σε άμεση επαφή μέ τό σχέδιο του αναδασμού. 'Επίσης δέν περιλαμβάνονται οί 'εργάτες και τό 'έκτακτο προσωπικό πού συνήθως απαιτείται για μία αναδιανομή. 'Η 'Υπηρεσία 'Αναδασμού στο Κέντρο άποτελείται από τομείς όπως είναι ό Τομέας Προγραμματισμού και Μελετών, ό Τεχνικός Τομέας, ό Τομέας Τύπου και Δημοσιότητας, ό Τομέας Χαρτογραφίας, τό Λογιστήριο και ή Διοίκηση. 'Υπάρχουν τέσσερα 'Επαρχιακά Γραφεία 'Αναδασμού, ένα στην Πάφο, ένα στην Λεμεσό, ένα στην Λάρνακα και ένα στην Λευκωσία.

'Η 'Αρχή 'Αναδασμού διαθέτει ένα άποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης γιατί ό αναδασμός πρέπει να βρίσκεται κοντά στον ενδιαφερόμενο ιδιοκτήτη, αλλά και γιατί οί γεωργοί πρέπει να μπορούν να επιλύουν τά προβλήματα τους πάνω σε 'επαρχιακό και τοπικό επίπεδο. Τό συνεργείο αναδασμού πού αναλαμβάνει μία αναδιανομή 'έδρεύει στο χωριό. 'Ενοικιάζει γραφείο στο χωριό και βρίσκεται πλάι στους γεωργούς. "Έτσι οί γεωργοί δέν είναι ανάγκη να ταξιδεύουν στην πρωτεύουσα της 'επαρχίας τους για να λύσουν τά προβλήματα πού αντιμετώπιζουν, μία και ό αναδασμός είναι ένα δύσκολο 'εργο.

'Υπολογίζεται ότι αν συμπληρώνονται 50,000 σκάλες αναδασμού κάθε χρόνο, τότε σε 30 χρόνια θά μπορεί να συμπληρωθεί ό αναδασμός στο 'ελεύθερο τμήμα του νησιού. 'Επίσης αν συμπληρώνονται 100,000 σκάλες τό χρόνο, ό αναδασμός θά μπορεί να συμπληρωθεί σε όλόκληρη τήν Κύπρο μέσα στην 'ίδια περίοδο. Για να κατορθωθεί όμως τούτο χρειάζεται επιπρόσθετο προσωπικό για αύξηση των συνεργείων αναδασμού. 'Η Κυβέρνηση είναι πλήρως 'ενημερη για τό θέμα τούτο.

— Κύριε Καρούζη διαβάζουμε πολύ τακτικά δημοσιεύματα ενδιαφερομένων πού είναι 'έναντια του σχεδίου 'Αναδασμού.

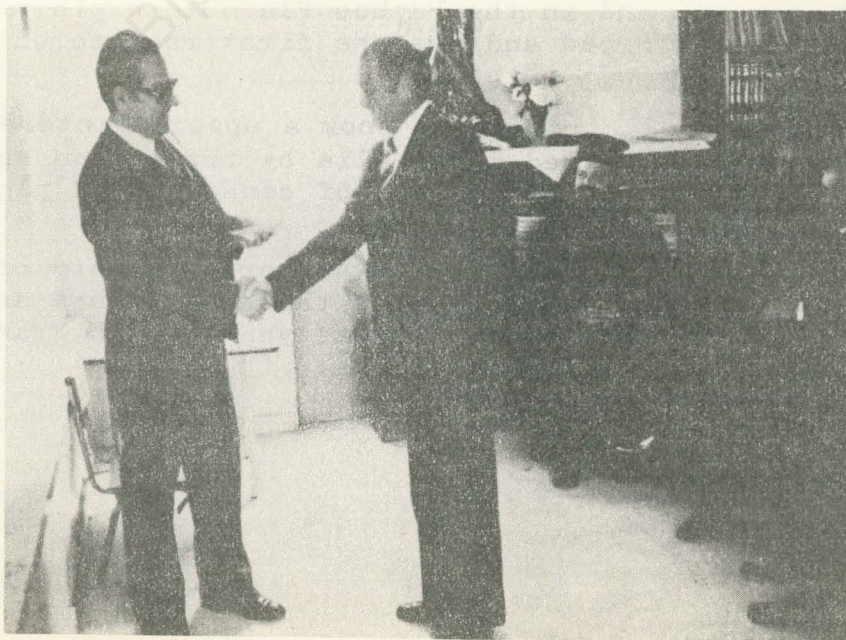
Τί 'έχετε να πείτε για αυτό;

Κατ' 'άρχήν ό αναδασμός είναι από τή φύση του ένα δύσκολο σχέδιο. "Όλοι μας λίγο ή πολύ 'έμαστε συναισθηματικά δεμένοι μέ τή γη, 'ιδιαίτερα μέ μερικά χωράφια για τά όποια αισθανόμαστε κάποια 'άδυναμία. "Ο ψυχολογικός παράγοντας είναι κάτι

πού πρέπει να 'έχει ένας συνεχώς κατά νού. Κουβεντιάζοντας ένας μέ τούς γεωργούς μας, τούς άκούει να λένε «κάτω από αυτό τό δέντρο συνήθιζε να κάθεται όλόκληρη ή οικογένεια να ξεκουράζεται», «μόυ 'έδωσε ό πενθερός μου αυτό τό χωράφι και 'έδωσα υπόσχεση να μή τό άποχωριστώ», «δέ θά ήθελα τό καινούργιο μου κτήμα να περιλαμβάνει και γη από τά χωράφια της εκκλησίας» κλπ. Παρόλο πού οί περιπτώσεις αυτές δέν είναι πολλές, 'εντούτοις δέν μπορεί ένας να τις άγνοήσει και γι' αυτό τό σχέδιο αναδασμού πρέπει να γίνεται μέ προσοχή και να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο τεχνικά αλλά και ψυχολογικά, κοινωνικοοικονομικά κριτήρια. Κάποτε ό 'χρόνος πού απαιτείται δέν συμπληρώνεται ένα σχέδιο βοηθά στην ψυχολογική προετοιμασία των νέων ιδιοκτητών. "Αν ένας αναδασμός συμπληρωνόταν σ' 'έξι μήνες, πιθανόν να δημιουργούσαμε περισσότερα προβλήματα, άπ' ότι δημιουργούνται τώρα πού ό συνηθισμένος αναδασμός απαιτεί 2 1/2—3 χρόνια.

'Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις πού είναι άδικοιλόγητες. 'Ιδοκτήτες πού είναι προκατειλημμένοι και πιστεύουν ότι τό κτήμα τους είναι πάντα τό καλύτερο της περιοχής και δέν μπορεί να ανταλλαγεί μέ κανένα άλλο.

'Εξάλλου 'επειδή ό αναδασμός άποσκοπεί στη γεωργική ανάπτυξη μιάς περιοχής υπάρχουν και μερικοί πού βλέπουν τή γη σαν ένα μέσο για κερδοσκοπία. Δέν ενδιαφέρονται για τή γεωργική ανάπτυξη και πιθανόν θά ήθελαν να περιμένουν μάλλον άλλου είδους ανάπτυξη. Τέτοιοι ιδιοκτήτες αντιτάσσονται στο σχέδιο του αναδασμού, και συνήθως αυτό συμβαίνει μέ ιδιοκτήτες κοντά σε τουριστικές ή περιαστικές περιοχές.

'Απονομή τίτλου ιδιοκτησίας σε ιδιοκτήτη στον 'Αναδασμό 'Αγίας Μαρινούδας από τόν προϊστάμενο της 'Αρχής 'Αναδασμού κ. Γ. Καρούζη.

●— Έσείς σάν 'Υπεύθυνος κ. Καρούζη πώς αντιμετωπίζετε αυτές τις καταστάσεις ή τουλάχιστο τί κάμνετε νά τίς αποφύγετε;

Προσπαθοῦμε πάντα νά ἐνημερώνουμε τό κοινό όσο τό δυνατό περισσότερο.

Προγραμματίζονται ἐπιτόπιες ἐπισκέψεις ὥστε οἱ γεωργοί νά δοῦν μέ τά μάτια τους τά ὠφελήματα τοῦ ἀναδασμοῦ. Οἱ ἰδιοκτῆτες ἐνημερώνονται συνεχῶς μέ φυλλάδια, μέ ἀφίσσες καί ἔντυπα. Ἰδιαίτερα ὁμοῦ λειτουργοί τῆς Ὑπηρεσίας Ἀναδασμοῦ τοῦς ἐπισκέπτονται καί τοῦς συναντοῦν στό χωριό καί μαζί συζητοῦν τά πλεονεκτήματα καί τά εὐεργετήματα μιᾶς ἀναδιανομῆς. Συνεχῶς γίνεται περισσότερο ἀντιληπτό πώς ὁ ἀναδασμός ἀποτελεῖ τή βάση τῆς ἀγροτικῆς ἀνάπτυξης καί πώς εἶναι τό βασικότερο ἔργο γιά τήν ἀναζωογόνηση τῆς ὑπαίθρου.

Γενικά ὁμοῦ πρέπει νά λεχθεῖ ὅτι μέ τή συνεχή καί πολὺμορφη διαφύτιση τό σχέδιο τοῦ ἀναδασμοῦ κερδίζει σταθερά περισσότερο ἔδαφος. Συνεχῶς καινούργια χωριά προσθέτουν τ' ὄνομα τους στόν τιμητικό κατάλογο τῶν χωριῶν πού πρωτοποροῦν καί ἀποδέχονται τό σχέδιο τοῦ ἀναδασμοῦ. Οἱ περισσότεροι κύριοι ἰδιοκτῆτες ὅταν διαφωτιστοῦν

κατάλληλα, πώς μέ τόν ἀναδασμό ἔχουν πολλὰ νά κερδίσουν καί τίποτε νά χάσουν, ἀποδέχονται στήν πλειοψηφία τους τό σχέδιο. Ἄλλωστε τό γεγονός ὅτι τό προσωπικό τῆς Ἀρχῆς Ἀναδασμοῦ συνεχῶς αὐξάνεται καί ὅλοέν καί περισσότερα χωριά ἀποδέχονται τό σχέδιο, εἶναι ἀποδείξεις πώς τά χωριά μας ἀποσπάζονται τοῦς σκοπούς καί ἐπιδιώξεις τοῦ σχεδίου.

●Αὐτές ἦσαν οἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Καρούζη, τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας Ἀναδασμοῦ Κύπρου.

Ἀπόψεις πού ἐκφράσθηκαν ἀπό ἄνθρωπο Ὑπεύθυνο γιά τό θέμα κατόπιν πολλῆς μελέτης καί πείρας. Καί πού τίς διέτύπωσε μέ κάθε σοβαρότητα καί ὑπευθυνότητα. Ἔτσι παρά τίς δυσκολίες πού ὁ ἴδιος ὁ Ἀναδασμός ἔχει ἀπό τήν φύση του εἴτε αὐτές εἶναι συναισθηματικές εἴτε προσωπικοῦ συμφέροντος εἴτε... εἴτε οἱ ἀγρότες μας πρέπει νά σκεφτοῦν σοβαρά. Γιατί πράγματι τά πλεονεκτήματα τοῦ Ἀναδασμοῦ εἶναι πολύ περισσότερα ἀπό τά μειονεκτήματα του. Καί ἴσως ἀποτελέσει πυρήνα καί σπέρμα ἀναπτύξεως τῆς φθίνουσας Ἀγροτικῆς μας παραγωγῆς.

"Αναδημοσίευση ἀπό τήν εφημερίδα
"Ο ΑΓΩΝ", Κυριακή, 17 Μαρτίου, 1983.

Αποσπάσματα ἀπό ἐπιστολή τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Τουλούζης, μέ ἡμερομηνία 5 Μαρτίου, 1983, πρὸς τόν Προϊστάμενο τῆς Ὑπηρεσίας Ἀναδασμοῦ, μέ ἀφορμή τήν πρόσφατη επίσκεψη στην Κύπρο ἐπίλεκτης ομάδας Γεωγράφων καί Ἱστοριῶν τῆς Γαλλίας.

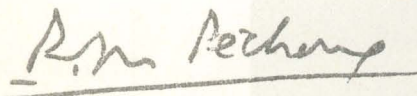
our warmest thanks for your decisive assistance during this too short field trip.

forward our best regards to those members of the Land Consolidation branches in Lemessos and Ktima who were kind enough to welcome us in Phinikaria and in the Paphos Plain to explain us what operations were performed and/are the first registered results

Most members of our field trip party took a special interest in the present changes illustrated inter alia by irrigation schemes, new rural roads networks, redistribution of consolidated plots and the improvement of new land use systems.

We wish you and the Land Consolidation Authority plenty of success in your modernisation program of the agriculture and rural life in Cyprus, and we hope we can welcome you soon in France.

With my best personal regards

Pierre-Yves Pechoux,
Deputy-President, Université de Toulouse Le Mirail
15 rue Pharaon 31000 Toulouse, France

Συνέντευξη της κας Φροσούλας Χριστοφίδου,
Βοηθού Λειτουργού Αναδασμού, στο αγροτικό
Πρόγραμμα του Ραδιοφώνου στις 17 Μαρτίου, 1983.

Ερώτηση 1. Κυρία Χριστοφίδου, ποια η μέχρι σήμερα πρόοδος του σχεδίου του αναδασμού;

Απάντηση 1. Το 1983 βρήκε την Υπηρεσία Αναδασμού να έχει στο ενεργητικό της 15 συμπληρωμένα σχέδια αναδασμού συνολικής έκτασης 30,000 περίπου σιαλών και άλλα 13 σχέδια σε διάφορα στάδια προώθησης συνολικής έκτασης 36,550 περίπου σιαλών. Τα σχέδια αυτά αφορούσαν ξηριές, αρδευόμενες και αμπελουργικές εκτάσεις σε πεδινές, ημιορεινές και ορεινές περιοχές.

Η μέχρι σήμερα πρόοδος του αναδασμού στην Κύπρο ήταν σχετικά ραγδαία, αν λάβουμε υπόψη, ότι το υποδομικό και αναπτυξιακό σχέδιο του αναδασμού δεν είναι μόνο έργο τεχνικό αλλά και κοινωνικό-οικονομικό και πιο πολύ ψυχολογικό, διότι άπτεται θεμάτων ιδιοκτησίας και έρχεται να ανατρέψει παραδόσεις και διαδικασίες πολλών χρόνων. Είναι γνωστός ο συναισθηματισμός του Κυπρίου προς τη γη που κληρονόμησε από τους γονείς του.

Σ' αυτή την πρόοδο συνέτεινε όμως και η ετοιμότητα και προθυμία του κύριου αγρότη να εγκολπωθεί εύκολα το σχέδιο. Ο αγροτικός κόσμος συνει-

δητοποίησε αμέσως ότι το σχέδιο του αναδασμού μπορεί να συμβάλει θετικά και αποτελεσματικά στη θεραπεία των προβλημάτων του πολυτεμαχισμού και μικροτεμαχισμού της αγροτικής ιδιοκτησίας, της έλλειψης αγροτικών δρόμων, της δυαδικής και πολλαπλής μορφής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών προβλημάτων που πηγάζουν από το αναχρονιστικό σύστημα διακατοχής της γης και που αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες στην ορθολογιστική ανάπτυξη της γεωργίας. Ενδεικτικό είναι ότι ο μέσος όρος αποδοχής του αναδασμού για τα 26 χωριά όπου διεξήχθη ψηφοφορία ήταν 74.4%. Το μεγαλύτερο ποσοστό ιδιοκτητών που ψήφισαν υπέρ του αναδασμού ήταν στο χωριό Αχέλεια της Επαρχίας Πάφου με ποσοστό 100.0%.

Ερώτηση 2. Ποια τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα του σχεδίου;

Απάντηση 2. Τα μέχρι σήμερα άμεσα αποτελέσματα που πηγάζουν από την πρακτική εφαρμογή των συμπληρωμένων σχεδίων είναι ενδεικτικά των σημαντικών βελτιώσεων που επήλθαν στην ιδιοκτησιακή κατάσταση και που θα αποτελέσουν τις σωστές βάσεις στον τομέα της υποδομής για περαιτέρω βελτιώσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη μόνο 13 από τα 15 συμπληρωμένα σχέδια, για τα οποία έγινε στατιστική ανάλυση των στοιχείων, προκύπτουν τ'ακόλουθα:-

(α) Επήλθε μέση αύξηση της ιδιοκτησίας κατά 57%. Αξίζει ν'αναφερθεί ότι η μεγαλύτερη αύξηση ιδιοκτησίας σημειώθηκε μέχρι στιγμής στο χωριό Αγία Μαρίνα Ευλιάτου με ποσοστό 193%.

(β) Επήλθε αύξηση του μέσου μεγέθους τεμαχίου κατά 182%. Σύμφωνα με τον πίνακα ρεκόρ των αποτελεσμάτων του αναδασμού που διατηρεί η Υπηρεσία, το πρωτείο σ' αυτό τον τομέα κατέχεται από το χωριό Άγιος Ιωάννης (Μ) με ποσοστό 600%.

(γ) Οι ιδιοκτησίες σε αδιαίρετη μορφή μειώθηκαν κατά 88%.

(δ) Οι ιδιοκτησίες σε δυαδική μορφή δηλ. όταν ένας κατέχει τη γη κι άλλος ή άλλοι τα δέντρα ή δικαιώματα, απαλείφθηκαν.

Αναμφίβολα αυτές οι δομικές αλλαγές προσφέρουν στον αγρότη τις απαραίτητες προϋποθέσεις για μια εντατική, ορθολογιστική και προσοδοφόρα εκμετάλλευση της ιδιοκτησίας του, γιατί έχει στα χέρια του τώρα μια συγκεντρωμένη, ορθογωνισμένη ιδιοκτησία, οικονομικά εκμεταλλεύσιμου μεγέθους, απαλλαγμένη από προβλήματα αδιαίρετης και δυαδικής μορφής διακατοχής, μικροτεμαχισμού και πολυτεμαχισμού.

Επιτός απ'όλα αυτά τα ευεργετήματα όλα τα τεμάχια του κάθε αγρότη εξυπηρετούνται μετά τον αναδασμό με ένα σύγχρονο αγροτικό οδικό δίκτυο. Στο χωριό Άρσος της επαρχίας Λεμεσού, σημειώθηκε αύξηση 636% στο ποσοστό των τεμαχίων που εξυπηρετούνται με δρόμο, ενώ στα Φοινικάρια παρατηρήθηκε η μεγαλύτερη αύξηση στο μήκος των δρόμων με ποσοστό 500%. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι μέχρι τέλος του 1982 κατασκευάστηκαν ή βρίσκονταν υπό κατασκευή 370 χλμ. αγροτικών δρόμων σε 21 περιοχές αναδασμού.

Επιπρόσθετα μέχρι το τέλος του 1982, 834 σκ. ιδιωτικής και εκκλησιαστικής γης που αγοράστηκε από μέρους της Αρχής, και άλλες 600 σκ. κρατικής γης, παραχωρήθηκαν μέσω του σχεδίου σε γεωργούς.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από πρόσφατες δειγματοληπτικές οικονομικές έρευνες σε συμπληρωμένους αναδασμούς καθρεφτίζουν την αναγκαιότητα της εφαρμογής του σχεδίου. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι σε 6 σχέδια επιτεύχθηκε μείωση της αναλλιέργητης ή ανεικμετάλλευτης γης κατά 20% και αύξηση του γεωργικού εισοδήματος κατά 380%. Επιπρόσθετα σε 5 συμπληρωμένα σχέδια σημειώθηκε αύξηση παραγωγής από 20-700% και αύξηση παραγωγικότητας εργασίας κατά 100%. Ο χρόνος μετάβασης στα κτήματα μειώθηκε κατά μια ώρα την

ημέρα κατά καλλιεργητή.

Ερώτηση 3. Ποια είναι σε γενικές γραμμές τα μελλοντικά σχέδια της Υπηρεσίας για την περαιτέρω προώθηση του σχεδίου;

Απάντηση 3. Μέχρι στιγμής βρίσκονται υπό εκτέλεση 9 σχέδια αναδάσμου συνολικής έκτασης 22,140 σκ.

Επιπρόσθετα προωθούνται νέα σχέδια αναδάσμου στα χωριά Λάνια και Δωρός της Επαρχίας Λεμεσού, Πάνω Αρόδες της Επαρχίας Πάφου και Καλαβασό-Τόχνη της Επαρχίας Λάρνακας συνολικής έκτασης 14,190 περίπου σκαλών.

Μέσα στα πλαίσια του Σχεδίου Νότιου Αγωγού μελετάται η προώθηση του αναδάσμου σε 17 χωριά των Επαρχιών Λεμεσού, Λάρνακας και Αμμοχώστου συνολικής έκτασης 31,200 περίπου σκαλών. Παράλληλα μελετάται η προώθηση του αναδάσμου μέσα στα πλαίσια του σχεδίου Πόλης-Χρυσού σε 12 χωριά συνολικής έκτασης 15,000 περίπου σκαλών και η υλοποίηση σχεδίων αναδάσμου σε νέα ξηρικά και αμπελουργικά χωριά στις Επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου.

Αναδημοσίευση αποσπασμάτων από το περιοδικό
Z.f. Kulturtechnik und Flurbereinigung 24,
32-43 (1983)

According to the census of 1960 there were as many as 69,455 holdings in an agricultural area of 3,232,996 donums. (1 ha = 7.45 donums). The average agricultural holding was 47 donums and there corresponded about 10 parcels per holding. It is estimated to-day that the number of holdings must have increased and it probably surpassed 75,000. As a consequence the average size of holding has decreased. From a recent census (1977) which was carried out only in the free part of the island the average size of holding was estimated to be about 34 donums. However, in order to understand fully what a cypriot agricultural holding is, one has to take into account that it may consist wholly of owned private land, or it may be a combination of owned private land and private or state land leased, land that is under share-cropping, land held in undivided shares or even land in double or treble ownership. The small agricultural holding with all its land ownership problems parcelled and scattered as it is, constitutes a serious obstacle to the agricultural development.

A great number of Cypriots who left the island and live abroad are not eager to sell their land to those who stayed behind. There is in addition the desire on behalf of many Cypriots to work in agriculture on a part-time basis. Many urban dwellers prefer to spend some time either in the afternoons or at weekends in their own plots of land in the countryside, thus increasing their income. On the other hand those who would like to indulge wholly in agriculture cannot very often find the adequate land. However, with the implementation of land consolidation a number of Cypriots will eventually acquire economically viable units, although it must be stressed that many legislations are still needed (a long-term lease act, an act on the abandoned or uncultivated lands, group-farming legislation, early retirement of over-aged farmers, a land disposal organization that will buy land and sell it to the small holders, the institutionalization of "depressed areas" especially on the mountains and so on) before the agricultural holding finds its true solution. In fact the balanced regional development is still a serious problem in Cyprus.

ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΠΟΥ ΜΕΛΕΤΟΥΝΤΑΙ / ΠΡΟΩΘΟΥΝΤΑΙ / ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΜΑΡΤΙΟ 1983

ΟΝΟΜΑ ΧΩΡΙΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ	ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΣΤΑΔΙΑ
<u>ΛΕΥΚΩΣΙΑ</u>		
ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ (Μ)	Ν.Χ. ⁺	1. Διαφώτιση
ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ (Ξ)	17	2. Προμελέτη καταλληλότητας περιοχής
ΞΥΛΙΑΤΟΣ	16 (α)	3. Έκλογή Προσωρινής Επιτροπής αναδασμού
ΛΥΜΠΙΑ	Α.Ε. ^x	4. Καθορισμός της περιοχής αναδασμού
<u>ΛΕΜΕΣΟΣ</u>		
ΑΡΣΟΣ	Ν.Χ. ⁺	5. (α) Ετοιμασία καταλόγου ιδιοκτητών
ΒΑΣΑ ΚΟΙΛΑΝΙΟΥ	Α.Ε. ^x	(β) Δημοσίευση καταλόγου ιδιοκτητών
ΜΟΝΑΓΡΟΥΛΛΙ	15	(γ) Εξέταση ενστάσεων - Τροποποίηση
ΠΕΛΕΝΔΡΙ	18	(δ) Επαναδημοσίευση - Οριστικοποίηση καταλόγου
ΠΟΤΑΜΙΤΙΣΣΑ	18	6. Πρώτη συνεδρία ιδιοκτητών - Έκλογή μελών Επιτροπών Αναδασμού και Εκτιμήσεων
ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ	18	7. Εκτιμήσεις
ΛΟΥΒΑΡΑΣ	15	8. (α) Δημοσίευση καταλόγου εκτιμήσεων
ΛΑΝΙΑ	5 (α)	(β) Εκδίκαση ενστάσεων - Τροποποίηση
ΔΩΡΟΣ	5 (α)	(γ) Επαναδημοσίευση καταλόγου
<u>ΠΑΦΟΣ</u>		
ΤΑΛΑ	6	9. Δημοσίευση καταλόγων και χαρτών του άρθρου 21 της Νομοθεσίας Αναδασμού
ΚΟΛΟΝΗ	Ν.Χ. ⁺	10. Ετοιμασία σχεδίου οδικού δικτύου
ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ	17	11. (α) Δημοσίευση σχεδίου οδικού δικτύου και
ΕΜΠΑ	13, 15	σχεδίου εξωραϊσμού του τοπίου
ΚΙΣΣΟΝΕΡΓΑ	15	(β) Εξέταση ενστάσεων - Τροποποίηση
ΠΕΓΕΙΑ	13	(γ) Οριστικοποίηση του σχεδίου
ΠΑΝΩ ΑΡΟΔΕΣ	5 (α)	12. Ετοιμασία - Προκήρυξη - Κατακύρωση προσφορών κατασκευής οδικού δικτύου
<u>ΛΑΡΝΑΚΑ</u>		
ΚΑΛΑΒΑΣΟΣ - ΤΟΧΝΗ	6	13. Κατασκευή οδικού δικτύου
ΖΥΓΙ-ΨΕΜΑΤΙΣΜΕΝΟΣ -	11 (α)	14. Συνεδριάσεις προτιμήσεων
ΜΑΡΩΝΙ	11 (α)	15. Ετοιμασία σχεδίου αναδιανομής
ΜΑΡΩΝΙ	11 (α)	16. (α) Δημοσίευση σχεδίου αναδιανομής
* Αναστολή εργασιών		(β) Εξέταση ενστάσεων - Τροποποίηση
** Ετοιμασία καταλόγου ιδιοκτητών		(γ) Επαναδημοσίευση σχεδίου
+ Νέα Χωρομετρία από το Κ.Χ.Τ.		17. Κτήση κατοχής
		18. Έκδοση - Παραχώρηση τίτλων ιδιοκτησίας
		19. Κατανομή οφειλών, αποζημιώσεων

Είμαι ιδιαιτέρως γνήσιος στο χωριό
Κισσόνεργα. Ο αναδάσμος που είναι
γύρω από το σπίτι μας ενδύει
διαδεχόμενη και μαλακωτή των δρόμων.

Πραγματικά οι δρόμοι που είναι
διασκορπισμένοι σε όλα τα κτήρια
για μας εξυπηρετούν πολύ καλά.
και ανοίγουν νέες οροσειρές για
την πρόοδο της κοινότητας μας.

Δήμητρα Ι. Χριστοδουρίδου.

Οχετός για απο-
χέτευση των νερών
που κατασκευάστη-
κε μέσα στα πλαί-
σια του αγροτικού
οδικού δικτύου
Κισσόνεργα/2.

ΑΓΡΟΤΗ,

Αν μαζί με άλλους συγχωριανούς σου ιδιοκτήτες γης,

- ★ **Θέλετε να συγκεντρώσετε την ιδιοκτησία σας,**
- ★ **Θέλετε ν' αποκτήσετε δρόμο για εύκολη μετάβαση στα κτήματα σας,**
- ★ **Θέλετε να λύσετε οριστικά το πρόβλημα των ξένων δέντρων στα κτήματα σας,**
- ★ **Θέλετε να λύσετε το πρόβλημα της συνιδιοκτησίας,**
- ★ **Θέλετε να δώσετε ορθογωνικό σχήμα στα χωράφια σας,**
- ★ **Θέλετε ν' αυξήσετε την ιδιοκτησία σας,**

Ο αναδασμός με συμφωνία μεταξύ μικρού αριθμού ιδιοκτητών σας εξυπηρετεί με ελάχιστα έξοδα και σε σύντομο χρονικό διάστημα.

**ΓΡΑΨΕΤΕ ΜΑΣ, ΤΗΛΕΦΩΝΕΙΣΤΕ ΜΑΣ,
Η ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟ
ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΑΣ**

ΤΑ ΡΕΚΟΡ ΤΟΥ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΣΤΑ 14 ΠΡΩΤΑ ΣΧΕΔΙΑ

* Μεγαλύτερο ποσοστό ιδιοκτητών που ψήφισαν υπέρ του αναδασμού	Αχέλεια	100.0 %
* Μεγαλύτερη μείωση αριθμού ιδιοκτητών	Αγία Μαρίνα (Ξυλιάτου)	- 70.2 %
* Μεγαλύτερη αύξηση μέσης έκτασης ιδιοκτησίας	Αγία Μαρίνα (Ξυλιάτου)	+192.8 %
* Μεγαλύτερη αύξηση μέσης έκτασης τεμαχίου	Άγιος Ιωάννης (Μαλούντας)	+ 600.0 %
* Μεγαλύτερη μείωση αριθμού τεμαχίων ή μεριδίων	Άγιος Ιωάννης (Μαλούντας)	- 86.4 %
* Μεγαλύτερη μείωση αριθμού τεμαχίων κατά ιδιοκτήτη	Άγιος Ιωάννης (Μαλούντας)	- 73.9 %
* Μεγαλύτερη μείωση έκτασης σε αδιαίρετη μορφή	Παλαιχώρι, Αγία Μαρινούδα, Κολώνη	- 100.0 %
* Μεγαλύτερο ποσοστό ιδιοκτησιών σε δυαδική μορφή που εξαλήφθηκε	Φοινικάρια	97.9 %
* Μεγαλύτερη αύξηση που παρατηρήθηκε στα τεμάχια που εξυπηρετούνται με δρόμο	Άρσος	+ 636.4 %
* Μεγαλύτερη αύξηση που παρατηρήθηκε στην έκταση που εξυπηρετείται με δρόμο	Ποταμίτισσα	+ 681.3 %
* Μεγαλύτερη αύξηση στο μήκος των δρόμων	Φοινικάρια	+ 500.0 %
* Αναδασμός με τη μεγαλύτερη έκταση	Άγιος Ιωάννης (Μαλούντας)	8,150 σκ.
* Μικρότερη διάρκεια εφαρμογής του αναδασμού	Φοινικάρια	1 χρόνο 9 μήνες 1 μέρα

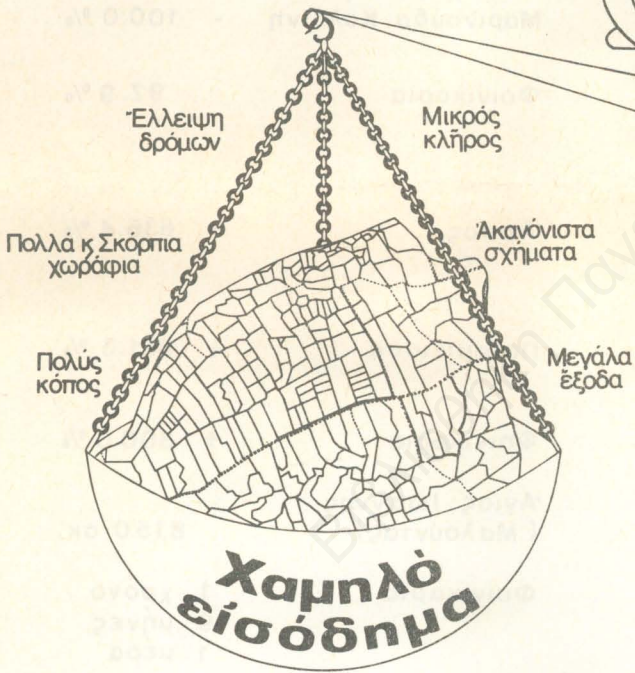
ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΗΚΑΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ

1. Ακρούντα : 653 σκ. - 1974	9. Καλό Χωριό : 420 σκ. - 1980
2. Φοινικάρια : 500 » - 1974	10. Πελέντρι : 532 » - 1981
3. Κισσόνεργα : 1,850 » - 1974	11. Ποταμίτισσα : 220 » - 1981
4. Χλώρακας : 1,456 » - 1974	12. Άγιος Ιωάννης (Μ) : 8,153 » - 1981
5. Παλαιχώρι : 1,004 » - 1974	13. Κολώνη : 2,088 » - 1982
6. Αχέλεια : 900 » - 1979	14. Αγία Μαρίνα (Ξ) : 560 » - 1982
7. Άρσος : 7,300 » - 1980	15. Γεροσκήπου : 3,970 » - 1982
8. Αγία Μαρινούδα : 250 » - 1980	

ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ

ΠΡΙΝ

ΜΕΤΑ

Το κτηριακό σχέδιο είναι από τον άνοστολο Χάιζεν